

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 st. **Telefon številka 870.**

Edinost

Glasiló političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas!

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici **Molin piccolo št. 3, II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Resnica je le ena!

Včeraj smo citirali nekoliko iz zlatega nauka, ki ga je napisal »Piccolo« v svoji številki od minole nedelje. In ni zgrešil, da je svoja izvajanja »adresiral na adreso državne uprave. Oporekati pa mu moramo najodločneje, da je svoje nauke poslal le na ta naslov. Moral bi se bil spomniti še nekega drugega naslova. Ker ni samo državna uprava, ki greši proti jasni resnici, ki jo je beležil »Piccolo«, ampak greše istotako še nekje drugje, na nekem mestu, kateremu služi kakor glasiló — list »Piccolo«. Tudi do svoje stranke bi bilo moralo glasiló s trga Goldoni nasloviti lepe besede.

Kajti proti večnoveljnemu in neizpodbitnemu pedagogičnemu načelu, ki je našlo v nedeljski številki »Piccola« tli izgovor nega in navdušenega branitelja, ne greše nekjer bolj trdovratno, nego greši ravno stranka, ki gospoduje na našem tržiščem magistratu in ki vodi tržiško komunalno šolsko politiko. A to je le stranka, katere sleherni čin in ukrep z vnemo in željo zadržim čelom brani in ščiti »Piccolo«. Tako je bilo do sedaj vedno in bo tudi odslej. Na tem ne dvomimo.

To je bilo od nekdanj vodilno načelo glasilu stranke, ki gospoduje na našem magistratu: v toliko, v kolikor naj boj za pravico in resnico donaha korist italijanskemu življu, je »Piccolo« branitelj pravice in resnice z najizbranejo frazeologijo; čim pa drugi zahtevajo v imenu resnice in pravice to isto, kar zahteva gospodovalna stranka v imenu italijanskega življa: tedaj pa v hipu resnica prestopa biti resnica in »Piccolo« jo zatajuje za srebrnike v obliki strankarske in plemenske koristi, torej v imenu nizkega egoizma, kakor je Judež Iskarijot izdal Krista za trideset srebrnikov!

Nekdo ne more oporekati, da pouk in vzgoja — na to posledajo pa se posebno rado pozablja — moreta biti uspešna edino le v materinem jeziku! To je jasna resnica. A ravno zato, ker je resnica, je splošna, vesoljna in velja za vse ljudi in za vsa plemena; ob enem pa je isto glasiló najglasnejši branitelj njih, ki z brutalno silo gonijo slovenske otroke na pouk v jeziku, ki ni njihov materini jezik!

»Piccolo« povdarja tudi — in mi mu dajemo prav brezpogojno —, da pouk ne more biti uspešen tudi če otroci nekoliko umejo tuji usiljevani poučni jezik. Isti »Piccolo« pa je — ako zahtevamo slovenskih šol za slovenske mestne otroke — najhitreje pri rokah z izgovorom, češ, da v Trstu mora znati vsakdo kolikor toliko italijanski in za-

bučilo, v nasprotju z resnico, ki jo je napisal v nedeljo, naj slovenski otroci zahajajo v šolo, kjer jih »v tem, česar ne znajo, poučujejo s pomočjo nečesa, česar otroci tudi ne poznajo«!

Če pravi »Piccolo« glede italijanskega otroka, da zahtevata razum in splošno pravo umevanja, oprta na skušnje, da poučni jezik mora biti le materini za posamičnike in cele narode, velja menda to tudi za slovenske posamičnike in za naš slovenski narod! Ako pa reklamira to resnico za-se in jo odreka drugina, potem pa le profanira jasno resnico in pravico, ker jo stavlja v službo krivice in grde sebičnosti.

Kar z obema rokama podpisujemo izrek, da tam, kjer šole niso urejene na podstavi materinega jezika, služijo iste drugim namenom, ne pa krepostim, znanosti in splošni naobrazbi. To pa se ravno godi v Trstu pod zaščito »Piccola«. Tu morajo slovenski otroci hoditi v šole z učnim jezikom, ki ni njihov materini jezik — ergo: služijo tržiške šole, v kolikor prihajajo v poštev slovenski otroci, drugim namenom, ne pa širjenju naobrazbe.

To trdimo na podlagi tega, kar je izjavil »Piccolo«. Katerim namenom pa služijo tržiške šole, namenjene slovenskim otrokom, tega ne treba praviti. Služijo namenom ugrabljanja tuje narodne lasti: torej namenom, dijametralno nasprotnim vsakemu etičnemu naziranju, — turaj namenom, ki niso v soglasju z javno moralo.

»Piccolo« se sklicuje tudi na državne temeljne zakone, na to »magna carta«, kakor pravi. Po pravici se sklicuje. V tem pogledu so naši državni temeljni zakoni jasni in ne dopuščajo dvoma. Izrečno povdarjajo in zagotavljajo vsakemu narodu pravico do svoje šole, od najnižje do najvišje učilnice. A zagrešili bi le banalno frazo, ako bi hoteli tu še le povdarjati, da pred zakoni so vsi državljani enaki! A med temi smo menda tudi mi tržiški Slovenci!

Če upravi države ni dovoljeno zagrešati se proti naravni in pozitivni dolžnosti glede italijanskega naseljenja, — potem ni iz tega dikta dopuščena noben drugi zaključek, nego: da uprava države ne sme delati tega greha tudi nasproti slovenskemu plemenu!

Proti zaključku postaja »Piccolo« elegičen in poetičen. V materinem naročju — pravi — prejmlje dete svoje prve utise. Ti da so neizbrisni. In če ti prvi utisi, ki jih je prejela bežna duša otročiča na materinih prsih, prihajajo v nasprotje s poznejimi utisi, ki jih dobiva mladenič v šolah na nepravni, na nenaravni podlagi — to da ga bega vse živ-

ljenje. To je red, pravi »Piccolo«, ki ga narakuje narava.

Da, narava. Ali zakon narave je enak za vse ljudi. Vsi smo ustvarjeni po isti podobi, vsem nam veljajo isti zakoni za duševni in telesni razvoj, vsi smo istega izvora in vsi moramo stremiti po istih poteh do svojega spopolnjenja, da svojih idejalov in ciljev. B žja previdnost ni ustvarila zakonov prirode samo za gotove izvoljene narode, ampak ustvarila jih je za vseh. Ti zakoni so poleg pisanih, človeških — fundament enake pravice za vse ljudi in vsa plemena. Da, zakon narave veleva, da poleg Italijana ima pravico do samosvojega življenja tudi Slovenec!

Proti temu svetemu zakonu greše oni oblastneži, ki odrekajo našemu narodu v Trstu, in ki so tudi v svojem pomankanju vsesega zamisla za pravico po velikem delu krivi, da tudi uprava države odreka slovenskemu redu v Trstu tisto šolo na pametni podlagi, katero »Piccolo« toli viharno zahteva za svoj italijanski živelj!

Tudi mi imamo pravico do svoje šole! To je resnica, ki je le jedna za vseh! Pred sodni stol svete resnice in pravice kličemo mi njih, ki delajo našemu rodu toli ljuto krivico — in ki profanirajo, tirajo v nizave sovražstva sveto resnico in pravico.

Politični pregled.

V Trstu, 1. septembra 1903.

Čehi in položaj. Včeraj se je vršilo v Pragi zborovanje delegatov čeških strank, zastopanih v državnem zboru, da se porazgovore o stališču, na katero se je postaviti Čebom ozirom na vprašanje vojske. Zboru so bili predloženi izgotovljeni predlogi, ki veljajo ne le zahtevam Čehov glede vojske in pridržanju letnika 1900 pod orožjem, ampak tudi splošni državnih krizi.

Zastopnik agrarcev je izjavil, da te predloge predloži agrarnemu izvrševalnemu odboru in da pozneje sporoči o storjenih sklepih. Zastopnik Mladočehov je izjavil, da je mladočeška stranka že zavzela stališče v tej stvari in da bo o tem sklepal zbor mladočeških državnih in deželnih poslancev. Konečno pa so sklenili, da naj Mladočehi svoje sklepe, storjene v tem predmetu, preprijavijo drugim strankam, da pride do skupne akcije vseh čeških strank.

Kralj Edvard na Dunaju. Angleški kralj Edvard dospel je včeraj, ob 5. uri popoldne na Dunaj. Na kolodvoru ga je vspregel cesar Fran Josip v družbi nadvojvod in drugih dostojanstvenikov. Cesar je bil v uniformi polkovnika angleškega gardnega dragonskega polka. Kralj Edvard pa v uniformi

polkovnika 12. ogrskega huzarskega polka. Ko je kralj Edvard stopil z vlaka, sta se oba vladarja presrečno pozdravila in objela. Potem sta se v šesterouprežnem vozu odpeljala na dvor. Sledili so jima nadvojvode in drugi dostojanstveniki. Množica je oba vladarja navdušeno pozdravljala. Sprevod je dospel na dvor ob 5. uri in pol popoldne. — Tam so pričakovale nadvojvodinje, oba ministrska predsednika, min. za vnanje stvari, grof Goluchowski in drugi dostojanstveniki.

Ob 7. uri in pol zvečer bil je v krasno opravljeni ceremonijski dvorani gala-obed, katerega so se med drugimi udeležili tudi vsi avstrijski in skupni ministri ter ogrski ministerski predsednik, grof Khuen.

Na obedu je cesar spregovoril sledečo napitnico:

»Visoko vzradočen, da morem Vaše veličanstvo tukaj pozdraviti, vidim v tem obisku jamstvo, da bodo nadaljevali iskreni in zaupni odnosi, ki že od davna obstajajo med najinima rodbinama, kakor tudi med najinima državama in ki so toliko trdnjeji, ker med nami ni kakih nasprotstev v političnih interesih, katera nasprotstva bi mogla te prijateljske odnose izpostavljati nevarnostim. V nadi, da tudi bodočnost ničesar ne spremeni na tem, zahvaljujem se Vašemu veličanstvu za mnogoštevilne dokaze prijateljstva, katere ste mi podali o raznih prilikah ter dvigam to čašo na vaše zdravje z vsklikom: Njegovo veličanstvo kraj Edvard naj živi!«

Odgovor kralja Edvarda na to napitnico se je glasil:

»Vaše veličanstvo naj mi dovoli, da se Vam zahvalim na prijaznosti. Lahko Vam rečem, da me je vsprejem v tem svetovnem mestu globoko ganil. Vaše veličanstvo ve, da sem se vedno v veliki meri zanimal za Vaše veličanstvo in Vašo hišo. Zagotavljam Vaše veličanstvo, da čutila, katera sem od svoje pokojne matere prevzel nasproti Vam in Vaši hiši, ostanejo vedno najtoplejša. Vaše veličanstvo naj mi dovoli, da danes, ko sem prvič gost Vašega veličanstva, imenujem Vaše veličanstvo maršalom svoje vojske. Pijem na zdravje Vašega cesarskega in kraljevega veličanstva. Živelo Vaše veličanstvo!« Ob 9. uri zvečer odšel je kralj Edvard v svoje prostore.

Kriza na Ogrskem. Listu »Die Zeit« brzojavljajo iz Budimpešte, da v krogih vladine stranke smatrajo za gotovo, da ima sedaj bivši ministerski predsednik Aleksander Wekerle (ki je, mimo grede omejeno, jeden najortodoksnejših liberalcev) največ nade, da se mu poveri sestava novega ministerstva. — Pogoji, ki ga stavlja Wekerle, da je ta, da se vsi ogrski častniki, ki služijo v Avstriji, premeste na Ogrsko, da se vojaški madjarski

jali. In prišel je tudi oni mož iz Zahuma, čegar ženo je bil šel pokojnik previditi onega osodepolnega večera.

M. ž je pokleknil in goreče pomolil za večni blagor mrtvega. V očeh pa so se mu lesketale solze, ko je opazil pokojnikovo sestro, ki je plakala poleg mrtvaškega odra.

Zdelo se mu je, kakor da je on kriv njenih solz... Saj ga je on klical k ženi in tam pri njem ga je zaznamovala smrt svojim! Ali tolažila ga je zavest, da je bila to njegova dolžnost nasproti ženi, ko je klical duhovnika k njej. In ta je umrl tudi kakor žrtev dolžnosti...

Drugi dan je bil pogreb. Mrtvaški sprevod je bil res velikanski: Zdelo se je, da hoče ta množica skazati veliko zahvalo njemu, ki je bil tak zvest pastir, ki je po vzgledu svojega velikega Učenika dal življenje za svojo ovčico...

Na grobu pa so mu postavili hvaležni verniki lep spomenik, na katerem so se vrhu napisale blestele besede: »Umrli je kakor žrtev dolžnosti.«

PODLISTEK.

Žrtev dolžnosti.

Spisal: J. B. Vesel.

Zvezdojasna, tiha noč je skrivnostno sanjala nad malo gorsko vasico. Povsod je vladal pokojen mir. Vaški prebivalci so se bili že podali k počitku.

Votlo so zazveneli iz stolpa udarci klavira, ki je zaznanjalo jedrajsto uro.

Tedaj pa je nekdo hitrih korakov spel po beli cesti v vas. Postal je pred neko hišo in je z železom, ki je bilo napravljeno nalašč v to svrhu udaril po hišnih darh.

Minu'o je nekaj trenutkov in zasvetila so se črna v prvem nadstropju.

»Kdo je?« — Ogasil se je z okna vaški g. kspelan. »Prosim, jaz sem, iz bližaje vasi, kjer davjajo koze. Moja žena je že pri koncu, bojim se, da ne doživi jutra. Torej vas prosim: pojte jo sedaj previditi.«

Hitro se je oblekel, da stori svojo dolžnost.

O tem se je bila kspelanova sestra pre-

budila. Ko je začula, da brat ustaja, se je hitro oblekla še ona.

»Za božjo voljo, kaj pa je!« Vskiknila je, stopivša v njegovo sobo. On pa je odgovoril mirno: »Neka žena je hudo bolna, moram jo prevideti.«

»Kaj, sedaj ob tej uri? In gotovo moraš iti v Zahum? Ah! Kaj bo, ako naležeš ti koze? Moj Bog!«

»Klič me dolžnost!«

In odšel je postopnicah, vzel ključ cerkve ter se napotil po Najsvetejše.

Za nekaj časa je zvenkljal zvonček po cesti. Kapelan je nesel Najsvetejše k bolnici, a spremljal ga je mož, ki je nesel zvonček in svetilnico.

Doma je pa kapelanova sestra tarnala in jokala. Bala se je za brata. Zle slutnje so je stiskale srce...

Brat se je vrnil še le proti jutru. Bil je zelo izmučen, ali vseeno je šel še unaševati, a potem je šel počivati!

Sestra ga je opazovala s strahom. Prebledela je, ko je mislila, da bi lahko tudi njega zgrabiše nalezljive koze.

Bila je ta dan nedelja.

Popoldne bi imel imeti kapelan molitev v cerkvi. Ali čutil se je tako šibkega, da se ni upal v cerkev.

Sestra pa je bila vsa objokana. Mučile so jo zle slutnje.

In res: brat je moral ostati še drugi dan v postelji.

Za nekaj dnaj so se že pokazala na njem znamenja... koz.

Sestra pa je hodila obupana in zbegana okrog. Bala se je za brata. Ljubila ga je z vso silo sestrskje ljubezni.

Sicer se je še nadejala, da brat okreva. A ta nada jej je ginila vedno bolj. Bratu se je stanje slabšalo od dneva do dneva.

* * *

Teden je minul.

Okna kapelanjske izbe so bila zastrta, a skozi zagrinjala se je svetlikal svet sveč...

In te sveče so gorele ob mrtvaškem odru, kjer je kapelan sredi svetle spal nevzdrumno spanje. Mirno je ležal tam; v najlepših letih je moral leči na mrtvaški oder.

V sobo pa so prihajali ljudje in odha-

Tako menda boče pospeševati promet s tuji vlada, ki bi morala vedeti, da Avstrije ni še nikdar rešil noben birokrat, Rusi so jo pa že večkrat. Radovedni smo, ako je iste odredbe odločila vlada tudi za pruske špijone in agitatorje iz »Reicha«, katerih je vedno polno v tukajšnji kazini. Naša dežela bo v prvi vrsti imela korist, ako se posreči slovenske turiste pribaviti k nam; zgoraj omenjene odredbe dež. vlade pa kaj takega ne pospešujejo. Ali v tem tudi znana ljubezen dež. vlade do naše dežele?

* **Hrvatsko društvo »Kolo« v Ljubljani.** Hrvatje v Ljubljani so ustanovili društvo pod imenom »Kolo«. Namen novemu društvu je gojiti hrvaško slovensko pesem in tamburanje. Društvo hoče delovati složno s slovenskimi društvi. Predsednikom je izvoljen g. Novak.

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani. Ravnateljstvo tega društva preidšnje slednjé vendar enkrat v slovenske roke, se je konstituiralo. Ravnateljstvo društva je izvoljen veletržec gospod Ivan Knez.

* **Preziranje slovenskega jezika na Kranjskem.** V Ljubljani sta glavna hotela oni »pri Maliču« in »pri Sloncu«. Prvi je last kranjske stavbene družbe, lastnica drugega je gospa Grezda. Ni v enem ni v drugem teh dveh hotelov ne vidite ne enega samega slovenskega napisu — ni v notranjosti ni na zunanjem delu poslopja!

Neki Slovenec pa je nam pripovedoval ravno te dni kako je bil (nevede kakov duh vlada v prvo imenovanem hotelu) dospel v Ljubljano pozno na večer, parkrat zašel v restavracijo »pri Maliču«, a ni mogel dobiti nikake postrežbe, dokler ni zašel — govoriti nemški.

Človek se prijemlje za glavo, ker vse bi umel popred nego pa to, da je v glavnem mestu naroda takov velik lokal, v katerem ne moreš dobiti ne postrežbe ne hrane, ako govoriš — v jeziku naroda! Takov škandal je možen edino le tam, kjer je narod golobje krotke narave. Ta narav je naš greh in naša nesreča.

Tudi »Slovenec« pravi, daje to škandal. Gotovo je. Zato pa bi mi nujno zaprosili slovensko prebivalstvo Ljubljane, naj tudi pokaže energičnim nastopanjem, da ne trpi med sabo — škandalov. Najmanj pa, kar se more zahtevati od slehernega Slovenca je, da — ne podpira škandala.

Posebno obžalovati pa je, da tako preziranje našega jezika zagrešajo javna podjetja na katerih je interesirana tudi uprava dežele. Tako je n. pr. na dolenskih železnicah škandal, da v vozovih še danes ni slovenskih napisov, kakor da te železnice ne bi tekle po slovenski zemlji in služile slovenskemu ljudstvu!

Seveda: tudi na dolenskih železnicah je mogočen gospod — prijatelj baron Schwegel!

Razne vesti.

Posledice grdega ravnanja z vojaki. V Velikem Beškercu je neki honvedski podčastnik na nečlovek način grdo postopal z vojaki. Tako je nedavno zlostavljaj nekega rezervista. Trobentač Turčič ni mogel več gledati tega in je v jezi in ogorčenju stopil iz vrste ter pograbil za puško dotičnega rezervista in je s kopitom udaril podčastnika po glavi s tako silo, da se je poslednji zgrudil na mestu težko poškodovan. Vojno sodišče je obsodilo trobentača na smrt, podčastnika pa v dva meseca ječe in v degradacijo. Sedaj pa je cesar Turčiču odpustil smrtno kazen in je sodišče prisodilo istemu 2 leti težke ječe.

Velika slovanska trgovska hiša v Parizu. Da se čim bolj utrde trgovinsko-industrijalne zveze med Francijo in slovanskim svetom, uredili so trije Poljaki v Parizu pod imenom »Agence Franco Polonaise« veliko trgovinsko hišo, ki skoro odpre tudi podružnice v treh državah, kjer bivajo Slovani: v Rusiji, Avstriji in Nemčiji. Prva taka podružnica se otvori v malo dneh v Kijevu.

Gospodarstvo.

Program deželne kmetijske šole na Grmu pri Novem Mestu.

A. Namen zavoda.

Deželna kmetijska šola na Grmu je kranjski deželni zavod in ima namen:

a) da mladeniče kmetjskega stanu, ali one, ki se želé pečati s kmetovanjem, po dovršeni osnovni šoli v posamičnih strokah kmetovanja, posebno v vinarstvu, sadjarstvu

in poljedelstvu, v čebelarstvu in vrtnarstvu itd., strokovno tako izobrazijo, da se usposobijo, vsako kmetjsko posestvo srednje velikosti umno obdelovati, oziroma oskrbovati;

b) da ljudskim učiteljem in sploh vsakomur daje priliko, poučevati se v navedenih gospodarskih strokah;

c) da po umnem gospodarstvu na veleposestvu Grmskem, na katerem se nahaja šola, ter v vinogradih, sadovnjakih in na njivah, spadajočih k tej šoli, prebivalstvo vzbuja k dejanskemu posnemanju, in

d) da v deželi razširja dobra sadna in trsna plemena.

Vsa uredba zavoda, skupno stanovanje, skupna hrana, razdelitev dela in časa, načrt pouka, hišni in poslovni red, vse mora navajati na to, da se učencem uceplja ljubezen do kmetijstva in da se vzgojé za praktično kmetijsko življenje in sistematično delo.

V ta namen morajo se učenci v šoli seznaniti z vsemi, umnemu kmetovalcu dandanes potrebnimi vednostimi in znanj-m. Vrhu tega se morajo pa tudi v šoli privaditi pravnemu in priprostemu življenju, štedljivosti, zmernosti, delavnosti in sploh težavam kmetjskega stanu.

Tudi gledé občevarja in vedenja z ljudmi morajo se toliko olikati, kolikor se v tem oziru dandanes od omikanega kmetovalca zahtevati sme in mora.

B. Vodstvo zavoda.

Šola in gospodarstvo nadzoruje deželni odbor, neposredno vodstvo pa ima šolski vodja.

C. kr. poljedelskemu ministerstvu pristaja na šolo upliv, določen v normalnem ukazu dne 24. marca 1877., št. 3150, točka 6/a—d.

C. Šolsko osebje.

a. Redni učitelji.

1. Vodja kakor učitelj uči vinarstvo (t. j. trtarstvo in kletarstvo), sadjarstvo, zelenjadarstvo in čebelarstvo.

Vodja je zajedno oskrbnik šolskega gospodarstva v obče in še posebej gledé trtnih kultur (vinogradov, trtnic), sadjarskih kultur in zelenjadskega vrta.

2. Pristav kakor učitelj uči poljedelstvo, rastlinarstvo, živinarstvo, uredbo kmetjskega gospodarstva, kmetijsko knjigovodstvo, kmetijsko tehnologijo, praktično zemljičarstvo, risanje in kemijo. Pristav oskrbuje po navodilih vodje vse poljedelske kulture (njive in senožeti), hleve za živino in s hrambo za vse pridelke, izvzemši s hrambo za vino, sadje in zelenjad. Pristav vodi tudi, z vodjo vred, gospodarske knjige in žajimi spojene račune.

3. Tretji učitelj uči slovensščino, spise, računstvo, geometrijo in geometrično risanje, zemljepisje in prirodoznanstvo (živalstvo, rastlinstvo in rudoslovje), fiziko sklimatologijo in nemščino.

Tretji učitelj nadzoruje neposredno učence in knjižnico. Kadar treba, mora pomagati vodji v pisarni.

b. Pomožni učitelji.

1. Duhovnik, za verouk in za navodjanje učencev k izpolnjevanju krščansko-katoliških verskih dolžnosti.

2. Učitelj živinozdravilstva.

3. Učitelj gozdnarstva.

4. Učitelj petja.

c. Navodniki ali predelavci na praktičnih delih učencev.

1. Gospodarski opravnik, za navod na delih na polju, v hlevih, žitnicah, mlečni kleti in sirarnici.

2. Vrtnar, za navod pri delih v zelenjadnem in cvetličnem vrtu.

3. Vinar, za navod pri delih v vinogradih.

4. Sadjar, za navod pri delih v sadni sejalnici, drevesnici, sadovnjakih, v trtnici ter vinski in kipelni kleti.

D. Učenci.

Učenci so ali notranji, kateri v šoli dobivajo hrano in stanovanje (štipendisti) so vsi notranji učenci), ali vnanji, kateri v okolici stanujejo ter se sami hranijo.

Vsak notranji učenec plača za hrano, stanovanje in pouk v šolsko blagajnico 100 gl. na leto v mesečnih predplačnih zneskih po 9 gl. Ustanove se štipendistom ne izplačujejo na roko, ampak v šolsko blagajnico. Neštipendisti, naj bodo notranji ali vnanji učenci, plačujejo po 20 oziroma 40 gl. šolnine na leto v polletnih predplačnih zneskih po 10 oziroma 20 gl. — Pravico

oproščati od šolnine ima deželni odbor. Vsak notranji učenec mora pri vstopu v šolo s seboj prineseti določeno potrebno obleko in perilo. Razven tega si mora vsak učenec, bodi si notranji ali vnanji, v prvem mesecu po vstopu v šolo predpisano šolsko obleko omisliti ob svojem. Za snaženje životnega perila mora vsak učenec sam skrbeti.

E. Sprejem učencev.

Da se učenec sprejme v šolo, mora dokazati:

1. da pritrdé vstopu v šolo stariši ali varuh;

2. da je prosilec dovršil 16. leto; le če je kdo telesno posebno krepak, sprejme se tudi po dovršenem 15. letu; kdor je že dovršil 24. leto, ne sprejme se več v šolo.

3. da je prosilec z dobrim vspehom do vršil osnovno šolo, ali,

4. da je obiskoval kako meščansko ali srednjo šolo, kar mora dokazati s pričevalom poslednjega tečaja;

5. da je telesno sposoben izvrševati navadna kmetijska dela brez posebne težave, osobito da ni telesno pehavljen;

6. da je dovolj izobražen, kar je dokazati z dobrim vspehom dovršenim sprejemnim izpitom.

Pršnje za sprejem je izročati vodstvu, katero jih predlaga deželnemu odboru.

Prošnji mora priložiti vsak prosilec: Krstni in domovinski list, spričevalo o telesnem zdravju in o cepljenih osepnicah, spričevalo lepega vedenja, šolsko spričevalo, plačujoči pa še tudi svojeručno podpisano izjavo starišev ali varuha zastran plačilnih pogojev.

(Zvišetek pride.)

Brzobjavna poročila.

Angleški kralj na Dunaju.

DUNAJ 1. (B) Angležki kralj je obiskal danes predpoludne cesarsko grobišče pri kapucinih in je opravil tih molitev izlasti ob krstih cesarica Elizabete in cesarjeviča Rudolfa.

Tekom predpoludne je kralj oddal svojo karto pri tu navzočih nedvojvedih in nedvojvodinjah in se odpeljal potem na dejevaner na angleško poslanstvo.

LONDON 1. (B) »Times« piše, da so obiski vladarjev pri cesarju Franu J sipu v zgovoren dokaz, kako ima Avstro-Ogrska pomen velečinitelja v sedanjem položaju in kakova avtoriteta se pripoznava vladarju te države v mednarodni politiki.

Imenovanje v šolski stroki.

DUNAJ 1. (B) »Wiener Zeitung« javlja: Minister za bogčestje in nauk je podlil profesorju na realki v Trstu dru. Avgustu Hoferju mesto na državnem gimnaziju istotam.

Dogodki na Balkanu.

CARIGRAD 31. (B) Včeraj javljena sprememba voznega reda je preključna zopet, tako, da se je z danjšjim večernim vlakom zopet pričela navadna služba konvencionalnega vlaka. Orijentalni ekspresni vlak prične svoj obrat zopet v sredo.

CARIGRAD 1. (B) Tu in po pokrajinah je prebivalstvo vznemirjeno radi govore, da kmalu pride do voje.

Obisk italijanske kralja v Parizu.

PARIZ 1. (B) Obisk italijanskega kralja se izvrši baje v prvi polovici oktobra. Datum se določi v prihodnjem ministerkem svetu.

Boj med karabinijerji in kmeti.

CASTELLAMARE DI SABIA 1. (B) V Ponte di Saraco je prišlo danes do spopada med karabinijerji in kmeti radi neke odredbe občinskega zastops.

Kmetje so metali kamenje in ranili po-

veljnika. Orožniki so streljali, o čemer so bile tri osebe ubite in več ranjenih. Še le s pomočjo vojaške čete je bil vzpostavljen mir.

Dvorana za sodne dražbe

v ulici Sanitá št. 6.

Uradne ure (samo ob delavnikih) zjutraj od 8. ure do 12., popoldne od 2. do 6. ure, ob sobotah, od 3.—7. ure.

DRAŽBE:

v sredo, 2. septembra ob 9. uri predp.

Pohištvo, krčmarske stolice, bicikel, sodi, fotografski stroji, bronasti in porcelanasti kipi in vazi, stojala za postelje, ogledala in stolice z usneno prevleko, železna blagajna.

V soboto 5. septembra ob 9. uri predp.

Pohištvo, klavir, tehtnice, katuninasto blago, prti, nogovice, volnene odeje, zlata verižca, vrvi, špaga, predivo, tkanina.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK

Lastnik konsorcij lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu

Svoji k svojim!
ZALOGA

pohištva

dobro poznane
tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poročtvom

prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zajamčena, kajti les se osušil v to nalašč pripravljeneh prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mederni sestav. Konkurenčno cene.

Album pohištva brezplačno

Zelje kisló

v sodih po 50 in 100 klg. razpošilja po najnižji ceni **ANDREJ JEBACIN**, Štepanj - vas pri Ljubljani. Za dobro bogo se jamé.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.
(v lastni hiši.)

ZALOGA:
Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Vdovec

50 let star, z gotovim dohodkom sé želi seznaniti v namen poroke z gospodično ali vdovo od 38—50 let staro, katera naj bi znala šivati, prati in kuhati. Ponudbe s fotografijo na naslov »F. Ž. 31752« Posre restante Trst.

TOVARNA POHIŠTVA

Rafael Italia

Velikansko skladišče in razstava pohištva in tapetarij

TRST

ulica Malcanton št. 1.
po zelo nizkih cenah.

NAJVEČJI IZBOR VRČKOV ZA PIVO
se nahaja v dobro znani zalogi steklenin in porcelana

Jakob Hirsch, ul. Cavana 6 (nasproti škofijski palači)

TRST

Vzorec št. 4. Vzorec št. 5. Vzorec št. 2.

Pošiljatelj na deželo se izvrše z največjo točnostjo in natančnostjo.

Pri svetem Antonu Padovanskem.

Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov, kvadratov, kolerjev, Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diuraov in neštivilno nabožnih različno fino vezan h knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kupov v vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlačne cerkve.

Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podobne, vencev, križcev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadaj čih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala idr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Naznanilo.

Vsem svojim kolegom prisrčna zahvala za iskrene sožalje nemile nesreče, ki me je zadela dan sv. Petra in Pavla.

Sedaj sem prost.

Avugst Šuc.
učiteljski kandidat.

Tovarna za cementne plošče

ANDREJ STOLFA

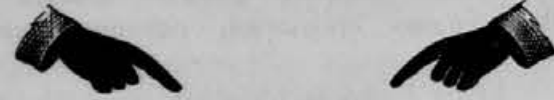
Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umeđene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm

po K 2. — □ m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

30 malih stanovanj z eno sobo in 2 sobami in eno kulinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stolfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. na' str. od 1-2 in 5-7 pop.

„Ženska tridesetih let“

Roman.

Francozki spisal: Honoré de Balzac.
Poslovenil: K. Z.

Ta roman se v soboto, dne 5. t. m. začne priobčevati v podlistku

„Edinosti“. Roman je velezanimiv, in se bavi z dogodki iz časa Napoleoneve slave.

Potnikom v Gorico

in romarjem na Sv. Goro

pri oči se v sredi mesta ležeča

KAVARNA CENTRAL

na Travniku (tik cerkve) Piazza grande.

Elegantna oprema. Najboljša kava. Velika zber le pristnih likerjev in desertnih vin.

Tazlični časopisi. Trije biljardi iz najboljše tvornice St. Martin v Parizu. Sestanek potnikov in kupčevalcev. Tel-fon.

Kavarnar Filip Pečenko.

Intelligenten

mladenič, ki je že vojašine prost. zmožen v račun-

stvu se takoj vsprejme v trgovimo kot upravnik proti kavciji 500 K.

Plača po dogovoru. Ponudbe je pošiljati na

„Konsumno društvo“
v Ricmanjih p. Boršt.

Gulielmo Brod & C.º

poznana tvrdka s

POHIŠTVOM

najelegantnejše vrste
ZAJAMČENE KAKOVOSTI
po najnižjih cenah
Via S. Giovanni št. 14

TRST vogal Piazza S. Giovanni.
KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS

Naznanilo.

Podpisani naznanja cenj. občinstvu, da sem cene olja znižal in sicer prodjam:

- Olje za luč . . . . . liter po 28 nvč.
- Jedino olje . . . . . » 34 »
- » » bolje . . . . . » 36 »
- » » najfineje II. . . . . » 40 »
- » » I. . . . . » 44 »
- Namizno olje . . . . . » 48 »
- » » bolje . . . . . » 52 »
- » » iz Zeneve . . . . . » 48 »
- » » iz Bari . . . . . » 48 »
- » » iz Aixa . . . . . » 60 »
- » » iz Nice . . . . . » 68 »
- Milo za kuhinjo . . . . . od 18-22 nvč.
- » » pranje . . . . . » 26-30 »

Velik izbor toaletnih mil, škroba, sveč kisa, voščila, vžigalic, sode in drugih potrebščin za perice.

Pošilja tudi na deželo po pošti ali železnici od 5 klg. naprej.

V zmislu gesla: **Svoji k svojim!** se priporoča

IVAN MILLONIG
Trst, Trg Barriera vecchia št. 2.

TRGANJE
v rokah in nogah preneha vsakomu v treh dneh ako se posluži antirheuminega mazila. Cena steklenice s točnim navodilom in s poštino, ako se denar naprej pošlje, gld. 1.20.

KAŠELJ
preneha ako se uporabi steklenico trpotčevega soka in francoskega čaja. Cena s poštino ako se denar naprej pošlje gld. 1.40. Pri zastarih bolečinah treba nadaljnje trske.

Želodčne bolezni, težka prebavljanja pri manjkanju teka, koncanju, rezavič in bruhanju grče in prenapeti želodec, zasliženje, naval krvi v glavi, črevesne bolezni . . . . . zdravi . . . . .

ŽIVOTNI BALZAM SALVATOR

On čisti kri ter je najbolje zdravilo za notranje in vnanje bolezni.
Cena omotu 12 steklenič 2 gld. 50 nvč., 24 steklenič 4 gld. 50 nvč., s poštino, ako se denar naprej pošlje lekarni

„SALVATOR“

v Varaždinu (Hrvatsko)

LILJANOVA POMADA
EPIGARIN

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu

in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovstno pohištvo najfineje in drugih vrst iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

TRGOVINA Z MANIFAKTURNIM BLAGOM

Anton Sancin pok. Frana

TRST. — Ulica Barriera vecchia št. 11. — TRST.

Priporoča velik izbor:

srajc belih ali barvanih za moške, ovratnikov, zapestnic, kravat zadnje novosti, perkalja, satina, najlepšega in izbranega čefirja ter razno perilo. Vezanine in moderci. Snovij iz priste volne in v vseh barvah za obleke za gospe. Blago za delavske hlače in Jako znižane cene! izdelki za delavce. Jako znižane cene!

Rudolf Aleks. Varbinek

zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2 II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v

Polnovplačani akcijski kapital
K 1,000.000
Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, priporitet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu šrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje
izdane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške žentninske kavcije.
Eskompt in inkasso menic.

LJUBLJANI

Podružnica v Spljetu (Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Na milijone dam

rabi „Feeolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako je „Feeolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Najgrši obraz in najostudnejše roke zadobe takoi aristokratsko finost in obliko z rabo „Feeolina“. „Feeolin“ je angleško mlo sestavljeno iz 42 zlahtnih in svežih zelišč. Jamčimo, da se s porabo „Feeolina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rudičice na nosu itd. „Feeolin“ je najboljšo sredstvo za očiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešami in boleznim v glava „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo očiščenje vzdrževanje in olepšanje lasij, zabranjenje iste proti odpadanju, plešami in boleznim v glavi. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo za očiščenje zob. Kdor redno rabi „Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako bi „Feeolin“ ne imel popolnega vspeha. Cena komada 1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov 7 K. Poština za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st. Povzette 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38.

Zaloga v Trstu: L. Nagelschmid, zaloga in prodaja na drobno ul. S. Sebastiano 1., Ivan Angeli, ulica Canale 5, Ett. Zernitz ul. Stadton 2., Jos. Zigon ul. Caserma S. Agenzia Zullin, Corso 21., Ivan Cifra, ul. S. Sebastiano, M. Maichin, A. Peruta ul. Geppa 14 II.
Na Reki: Braća Pavačić, miredilnica.

Alojzij Svagel

TRST - Ul. Farneto 8. - TRST

priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, najfinejše testenine po jako nizkik cenah, najdajle moko, žito, kavo, sladkon.

Razpošilja blago tudi na deželo bodisi na drobno ali debelo.

Cenike na zahtevo franko.

Uprava dvorca (vile) »Pompejana«

na Katinari posojuje na zahtevo proti mali dnevni odškodnini svoje tri poljedelske stroje (t. j. mlatilnico, čistilnico in trijer) za mlatenje in čiščenje pšenice, ječmena, rži, ovsu, ajde itd.

Več se izve pri upravi zgoraj omenjene vile.

Trst, Corso 28.

G. DOPLICHER

Velika zaloga klobukov in čepic vsake vrste

od gld. 1.50 do 3.50.

Poprave in moderniziranje se izvršijo najtočneje.

